

Iz ornitološke beležnice

From the ornithological notebook

VELIKI KORMORAN *Phalacrocorax carbo*
GREAT CORMORANT - One caught 3 and another 2 *Ictalurus nebulosus* on 19th October 1995 at Pernica reservoir

Dne 19. oktobra 1995 sva opazovala ptice na Perniški akumulaciji. V njej intenzivno vzrejajo toplovodne vrste rib (krap, amur, sivi in srebrni tolstolobik). Ribe v Perniško akumulacijo pripeljejo iz ribogojnice v Račah v drugem letu starosti in jih izlovijo v naslednjem letu.

Med 9.45 in 10.15 uro sva se posvetila dvema velikima kormoranoma *Phalacrocorax carbo*, ki sta priletela na zgornjo akumulacijo. Prvi je bil odrasel, drugi pa mlad. Takoj po pristanku na vodi sta začela loviti. V pol ure opazovanja je odrasli kormoran ulovil 3 in mladi 2 ameriška somiča *Ictalurus nebulosus*. Pol ure kasneje sva na spodnji akumulaciji opazovala še dva kormorana, kako sta požrla vsak svojega somiča.

Akumulaciji so v tistih dneh začeli prazniti zaradi izlova rib. Kormorani so morali plavati med ribami drugih vrst, ki pa se jih niso lotili. Opazovala sva krape, ki so se metali iz vode le nekaj metrov stran od počivajočih ptic.

Ameriški somiči v Perniški akumulaciji za ribogojce nimajo ekonomske vrednosti. Ulovljene somiče v velikih količinah že med izlovom žive izpuščajo v reko Pesnico. Ker somiči konkurirajo ekonomsko zanimivim vrstam bentoške favne, bi morali biti s stališča ribogojcev kormorani v Pernici dobrodošli. Vrste rib, ki jih gojijo v akumulaciji, so namreč zaradi velikosti prevelike, da bi lahko bile običajen plen za kormorane. Andrej Šorgo, Ptujška 91, 2327 Rače, Franc Janžekovič, Maistrova 10, 2000 Maribor

VELIKI KORMORAN *Phalacrocorax carbo*
GREAT CORMORANT - Albino on 25th December 1995 on pond at Rače

Na božični dopoldan, 25. 12. 1995, je bilo nebo nad Račami zastrto z nizkimi oblaki, občasno pa je padlo tudi nekaj kapelj dežja. Ker je topel veter v zadnjih dnevih odtalil vodne površine na Dravskem polju, sem se odločil za obisk Račkih ribnikov. Ko sem ob 10.45 uri stopil iz gozda pri Malem ribniku, se je z njega dvignila jata 12 kormoranov in odletela proti Požegu. Med njimi je bil tudi zelo svetel umazano belo rjav kormoran s svetlim kljunom. Barva je bila približno takšna, kot jo imajo mladi labodi, ki so zamenjali kakšne tri četrte perja. Po nekaj minutah se je jata, v kateri je bilo sedaj 16 ptic, vrnila in začela krožiti nad Velikim ribnikom, kjer je nato tudi pristala. Po samo nekaj minutah so se ptice ponovno dvignile in odletele proti Dravi. Svetlobne razmere, bližina ptice in čas, ki sem ga imel za opazovanje, so omogočali natančno določitev. Po značilnem letu in silhueti, ko je bila ves čas možna primerjava z drugimi kormorani, ni bilo nobenega dvoma, da je bila opazovana ptica veliki kormoran *Phalacrocorax carbo*, imel pa sem to srečo, da sem prvič videl albina. Andrej Šorgo, Ptujška 91, 2327 Rače

MALA BELA ČAPLJA *Egretta garzetta*
LITTLE EGRET - On 13th April 1996 at Medvedce near Pragersko

13.4.1996 je snežilo, temperature pa so se spustile na +3°C. Ta dan sem si izbral za obisk vodnega zadrževalnika Medvedce pri Sestržah. Že ob prihodu mi je pot preletela smrdokavra *Upupa epops* in slutil sem, da se mi obeta ornitološko zanimiv dan. Ko sem prišel do jezera, sem pričel s teleskopom prečesavati teren. Med mnogimi racami, ki so počivale na bregu, sem zagledal tudi malo belo čapljo, ki je stikala za hrano v obrežni plitvini. Podatek je spričo maloštevilnih opazovanj male bele čaplje na Štajerskem zanimiv.

Tisti dan sem ob zbiralniku Medvedce opazoval še nekaj zanimivih vrst, predvsem gre tu omeniti še druge predstavniki

ke redu *Ciconiformes*: črno štokljo *Ciconia nigra*, ki je sprva dremala, potem pa se je šla prehranjevat na bližnjo njivo skupaj s sivimi čapljami *Ardea cinerea* (vseh skupaj jih je bilo okoli 60), vmes pa sem opazil še 2 osebkata velike bele čaplje *Egretta alba*. Od drugih vrst naj omenim še 3 male škurhe *Numenius phaeopus*, 2 zelenonoga martinca *Tringa nebularia* in 4 vrste ujed, ki so se tisti dan pojavile na območju zadrževalnika Medvedce: močvirski lunj *Circus pygargus* (1 samec), rjavilunj *Circus aeruginosus* (2 samca), kanja *Buteo buteo* (4) in 2 ribja orla *Pandion haliaetus*. Al Vrezec, Pražakova 11, 1000 Ljubljana

ŽLIČARICA *Anas clypeata*

NORTHERN SHOVELER - 49 (26 males and 23 females) on 24th December 1996 at Mariborsko jezero

Žličarica sodi med tiste vrste rac, ki jih na spomladanski in jesenski selitvi redno srečujemo, so pa redke in zelo maloštevilne pozimi. Tudi z območja reke Drave je o tej vrsti le nekaj pravih zimskih podatkov o tej, medtem ko lahko posamezne pozne oziroma zgodnje preletnike občasno opazujemo na večjih akumulacijskih jezerih v mesecih novembru in februarju. Do sedaj ni znan noben primer o prezimovanju te vrste na Štajerskem.

Sam sem žličarico prvič opazoval pozimi na Mariborskem jezeru, in sicer dne 24.12.1995 eno samico, ki pa je že naslednji dan ni bilo več.

Natanko čez eno leto, torej 24.12.1996, sem se na istem jezeru, le da tokrat kakšen kilometer višje ob Dravi, ponovno srečal s to vrsto. Tokratno srečanje je bilo seveda veliko bolj razburljivo, saj sem naštel kar 49 osebkov, ki so v strnjeni skupini plavali sem ter tja na sredini jezera. Po natančnejšem ogledu jate sem ugotovil, da opazujem 26 samcev in 23 samic. Od teh so bili vsaj trije samci prvoletni, nadaljnji trije pa so še kazali znake pozno poletnega (eklipsnega) perja. Med njimi je bilo tudi deset navadnih žvižgavk *Anas penelope* (trije odrasli samci, en prvoleten samec, šest samic). Čez nekaj časa so se vse race dvignile in dvakrat zaokrožile nad jeze-

rom, nakar so se ponovno spustile na vodno gladino.

Zanimivo je, da so se žličarice pri drugem opazovanju pojavile točno en dan pred nenadnim poslabšanjem vremena in nastopom izjemno nizkih temperatur. V kasnejših dneh niso bile več opažene. To je doslej največja jata te vrste, opazovana na območju reke Drave, čeprav so verjetno števila v posameznih optimalnih preletnih dneh v času spomladanske selitve tudi večja. Luka Božič, Pintarjeva 16, 2106 Maribor

ČOPASTA ČRNICA *Aythya fuligula* **TUFTED DUCK** - 12 females with 78 young on 4th August 1993 at Ptujsko jezero

Ornitološka opazovanja v začetku avgusta na Ptujskem jezeru praviloma ne prinašajo večjih razburjenj. Kvečjemu jih prinašajo brezvestni ljudje, ki z motornimi čolni neusmiljeno divjajo po jezeru ter ogrožajo kolonijo gnezdečih rečnih galebcev *Larus ridibundus* in navadnih čiger *Sterna hirundo*, a to je že druga zgodba.

Podobna situacija je bila tudi vročega sončnega popoldneva dne 4.8.1993. Tega dne so našo pozornost zbudile predvsem številne čopaste črnice, še posebej nekatere samice, ki so za seboj vodile različno število puhastih mladičev. Našteli smo jih dvanajst, skupno pa so vodile 78 mladičev. Večjih starostnih razlik med mladiči, razen pri eni samici, nismo opazili. Najštevilnejša družina je štela 11 otrok, opazili pa smo še eno z desetimi, eno z devetimi, dve z osmimi, eno s sedmimi, eno s šestimi, eno s petimi, dve s štirimi in dve s tremi mladiči. Vse so se zadrževale na območju med obema otokoma, kjer v vodi bogato uspeva vodna kuga *Elodea canadensis*. Luka Božič, Pintarjeva 16, 2106 Maribor

SOKOL SELEC *Falco peregrinus* **PEREGRINE FALCON** - On 6th February 1997 at Vonarsko jezero (river Sotla)

Dne 6. 2. 1997 popoldan sem se odpravil na svoj prvi ornitološki ogled nekdanjega Vonarskega jezera na reki Sotli.